

آتشکده جاویدا (سر مسجد)

آتشکده یا معبد سرمسجد یکی از مهمترین مکان‌های تاریخی و باستانی استان خوزستان است که در شمال شرقی شهر مسجدسلیمان قرار دارد. آتشکده جاویدان (صفه سرمسجد) واقع در مسجد سلیمان بنایی متعلق به قرن هفتم قبل از میلاد است که بنا بر نظر برخی کارشناسان، معماران برای ساخت تخت جمشید از آن الهام گرفته‌اند. نوع معماری این بنا، آتشکده جاویدان اورارتویی است که مهمترین مشخصه آن استفاده نکردن از ملات و گذاشتن سنگ خشک روی سنگ خشک دیگر است. بنا به نوشته‌های پروفسور گیرشمن، باستان‌شناس فرانسوی در کتاب «ایران از آغاز تا اسلام» تخت جمشید نیز با استفاده از همین الگو ساخته شده است.

این معبد که در گذشته‌های دور همواره در آن آتشی افروخته بوده مشرف به صفه سرمسجد است که به گفته مورخان مقر حکومتی پارس‌ها بوده است.

آتشکده سرمسجد، به دستور یکی از پادشاهان بزرگ هخامنشی ساخته شده و هر کدام از سنگ‌های بزرگ معدنی به کار رفته در آن 4 تا 5 تن وزن دارد. برای ساخت دیوارهای این معبد هیچ نوع ملاتی به کار نرفته و با توجه به زلزله‌های مکرر در مسجد سلیمان احتمال ریزش این سنگ‌های خشکه‌چین وجود دارد.

محراب آتشکده متعلق به قرن ۷-۸ قبل از میلاد است که شامل یک سکو به اندازه‌های ۲۰ در ۲۵ پا می‌باشد. در بخش شرقی محراب قسمتی که اکنون آتشکده می‌باشد برای عبادت ایرانیان بنا شده بود. سمت غرب ایران مقدس ویژه خدایان یونانی بوده و در سمت غربی آتشکده 3 معبد برای 3 تن از خدایان قدیم اختصاص داشت که 2 تن از آنان هراکلیوس و آتنا می‌باشد.

یک پلکان به عرض ۲۵ متر مومنان را به روی صفه نزدیک محل مقدس هدایت می‌کرد و از آنجا که در پایان مراسم نیایش نبایستی از همان راه که آمده‌اند بازگردند یک پلکان دیگر در گوشه دیگر ضلع شرقی برای پایین رفتن ساخته بودند. به عقیده پروفسور گیرشمن سابقه استقرار یکی از قبایل پارس در مسجدسلیمان به اواخر قرن هشتم قبل از میلاد می‌رسد. ظروف سفالی، سکه‌های قدیمی، مجسمه‌های باستانی و آثار کهنی از این بنای تاریخی بدست آمده است که در موزه‌های داخل و خارج نگهداری می‌شوند. همه ساله از سراسر ایران و حتی خارج از کشور جهانگردانی برای بازدید از این اثر ارزشمند باستانی به استان خوزستان سفر می‌کنند. آتشکده سرمسجد در سال 1316 و با شماره 300 به فهرست آثار تاریخی ملی و باستانی کشور به ثبت رسیده.

منبع : کویرها و بیابانهای ایران